

SEVESO tanácskozáson felvetendő témák Göd, 2009. november 19-20.

1.) Szakhatósági szerepkör törlése, a feladatok áthelyezése az OKF-hez.

Indoklás:

A magyar vállalkozások lényegesen bürokratikusabb rendszerben kénytelenek működni, mint versenytársaik. Jól demonstrálja ezt a világbank üzleti környezetre vonatkozó adatai is. Egy raktár felépítéséhez szükséges engedélyek, hozzájárulások beszerzéséhez

- Magyarországon 31 eljárást kell lefolytatni, míg az OECD országok átlaga ennek kevesebb, mint a fele:15,1.
- Az eljárások lefolytatásához szükséges idő hazánkban 204 nap, míg az OECD referencia érték 157 nap.

Ahhoz, hogy a magyar gazdaság versenyképes legyen, a bürokrácia csökkentése szükségszerű. Felül kell vizsgálni a hatósági eljárásokat, a feleslegeseket meg kell szüntetni, ahol lehetséges, ott célszerű összevonni. A szakhatósági közreműködés racionalizálása és csökkentése szintén elkerülhetetlen. Azt a szakhatósági tevékenységet meg kell szüntetni, amit az eljáró hatóság át tud venni.

A hatósági eljárások átláthatósága és a párhuzamosságok megszüntetése, valamint a hatékonyság növelése érdekében kívánatos lenne az egységes ipari felügyelet kialakítása. Ez egy lépésben túl nagy átalakítást jelentene, ezért apránként kell a szükséges ésszerűsítéseket megtenni.

A súlyos ipari balesetek megelőzéséről szóló jogszabályokban megfogalmazott követelmények mára jórészt teljesültek, a szakhatósági feladatokat ellátó szervezet nem önálló hatósági tevékenységére támaszkodva segíti az eljáró hatóság döntését. A szakhatósági tevékenységet a hatóság is el tudja látni, így az ésszerűsítés csak előnyökkel járhat, és szakmai akadályja nincs. A szakhatósági szerep hatósághoz való áthelyezésével pl. az engedélyezési idő 90 nappal rövidebb lenne.

A javaslat tehát nem valami, és főleg nem valaki ellen, hanem valamiért, nevezetesen a magyar vállalkozások versenyképességének növelésért született egy olyan időszakban, amikor a magyar vegyipar termelése 30 %-kal esett vissza.

Az elmúlt évek szakhatósági gyakorlatával kapcsolatban gyakran merültek fel szakmai kifogások is, melyeken változtatni szükséges. A szakhatósági tevékenység nem ösztönözte az érintett vállalkozásokat a biztonsági színvonaluk növelésére. A súlyos balesetek bekövetkezési frekvenciáját a dogmaként kezelt holland CPR kiadványokban leírtak alapján határozták meg, azoknál kedvezőbb értéket nem lehetett figyelembe venni, hiába alkalmazott az üzemeltető - jelentős többlet költséggel - a legkorszerűbb gyártási eljárással készült berendezéseket, magas színvonalú irányítástechnikát. Tehát akkor is a Trabant baleseti bekövetkezési frekvenciájával kellett számolni, ha nekünk már a sokkal komolyabb műszaki megoldásokat biztosító Mercedesünk volt. Az esetek jelentős részében nem életszerű baleseti forgatókönyveket kellett figyelembe venni. Emiatt a bekövetkező súlyos balesetek hatásainak csökkentésére olyan irreális védekezési intézkedéseket kellett finanszírozni, amelyek költségigénye magas. Miért érné meg akkor az üzemeltetőknek korszerű berendezéseket vásárolni, ha az nem mentesíti őket további indokolatlan kiadásoktól?

2.) **A súlyos ipari balesetek elleni védekezésről szóló jogszabályi változásokból fakadó, szakmailag indokolatlan szigorítások hatásának enyhítése.**

Az OKF-től kapott tájékoztatás szerint a törvény és a kormányrendelet módosítása nem szakmai megfontolásból, hanem jogpolitikai elvek mentén zajlott. Az ok a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény módosítása és a belső piaci szolgáltatásokról szóló irányelv átvétele. Nem volt szándék a szigorítás, így közös cél, hogy a gyakorlatban azt elkerüljük. Ennek érdekében a javasolt teendők:

- A módosítás értelmében a korábbi bejelentési kötelezettség helyett a jövőben kérelmet kell benyújtani a veszélyes tevékenység ismételt folytatása esetén.

A vegyipar javasolja, hogy az üzemeltetőnek csak akkor kelljen kérelmet benyújtani, ha az üzemállás az egy évet meghaladta és az újraindításkor a biztonsági paraméterek lényegesen kedvezőtlenebbek a leállás előtti biztonsági jelentésben vagy biztonsági elemzésben szereplőknél.

- A módosítás értelmében a korábbi bejelentési kötelezettség helyett a jövőben kérelmet kell benyújtani, ha a veszélyes létesítmény, tároló berendezés vagy a technológiai eljárás vagy az alkalmazott veszélyes anyagok jellege vagy fizikai tulajdonsága a biztonságra kihatóan lényegesen megváltozik.

A vegyipar javasolja, hogy az üzemeltetőnek csak akkor kelljen engedélykérelmet benyújtania, ha a létesítményt, a tároló berendezést, a technológiát vagy az alkalmazott veszélyes anyagokat érintően bekövetkezett változtatás lényegesen negatív hatással van a biztonságra. Azt, hogy a változások biztonságra gyakorolt hatása lényegesen-e, vagy sem az üzemeltetői felelősség jegyében neki kell eldönteni.

Egységes kritériumokat hozzárendelni nem lehet, mert anyag- és technológia függő.

3.) **Alsó és felső küszöbös üzemek**

A magyar vállalkozások versenyképességének megőrzése érdekében alsó küszöbös üzemekkel szembeni követelményeket csökkenteni szükséges. Az ne legyen szigorúbb, mint a hatályos EU irányelvben megfogalmazott elvárás. Legyen tekintettel arra, hogy többnyire kis- és közepes vállalkozásokról van szó, melyeknek teherbíró képessége csekély. A tevékenységgel járó veszély is jóval kisebb, mint a felső küszöbös létesítményeké. **Ezért a vegyipar javasolja, hogy a munkavédelmi és a kémiai biztonsági törvény előírásai alapján végzett kockázatbecslésekre és kockázatkezelő intézkedések alapján kellene meghatározni a vállalkozás súlyos baleset megelőzéssel kapcsolatos biztonság politikáját, biztonságirányítási rendszerét és kialakítani belső illetve külső védelmi tervét.**

4.) **Hatósági közreműködés a kockázati görbék és a területfejlesztési zónák meghatározásában**

Szükségesnek tartjuk egy olyan hatósági eljárás kialakítását, amelyben a Hatóság a rendelkezésére álló kockázatértékelő szoftver segítségével az üzemeltetők adatszolgáltatása alapján állapítja meg a kockázati görbéket és a területfejlesztési zónákat. A biztonsági elemzés és a biztonsági jelentés készítése tehát a Hatóság közreműködésével történne, amennyiben az üzemeltető ezt igényli. Ez az eljárás európai gyakorlatban nem ismeretlen, és lényegesen megkönnyítené a dokumentáció

összeállítását, a hatósági ellenőrzési folyamatokat, és nem utolsósorban csökkentené az üzemeltetők SEVESO-val kapcsolatos költségeit.

5.) **Hatósági ellenőrzés**

A biztonságirányítási rendszer ellenőrzésekor a hatóság vegye figyelembe, hogy az üzemeltető független külső auditor által ellenőrzött és jóváhagyott rendszert működteti vagy sem. **A hatóság fogadja el a külső auditor ellenőrzését, és csak ennek meglétét, illetve az abban foglalt hiányosságok pótlását ellenőrizzé.** Természetesen ahol nem ilyen biztonságirányítási rendszer működik, ott a hatóság végzi az ellenőrzést.

Javasoljuk, hogy a hatósági ellenőrzések egy, az iparral közösen kialakítandó kérdés lista mentén történjenek. Előnye, hogy az ipari szereplők fel tudnak készülni az ellenőrzésre és nagyobb hatáskörrel teljesítik a jogszabályi követelményeket.

6.) **SEVESO irányelv módosítása**

A Bizottság dolgozik a SEVESO irányelv módosításán. A módosítás előkészítésére készültek tanulmányok. Számtalan felvetésről hallottunk már, melyek közül néhányat az ipar kifejezetten károsnak tartana.

A SEVESO irányelv a súlyos ipari balesetek megelőzésére született, ennek megfelelően azokra a tevékenységekre koncentrál, amelyek képesek súlyos balesetet kiváltani. Az erőforrások szétforgácsolásához vezetne, így kontra produktív lenne, ha a Közösség szintjén megjelenő egyes törekvéseknek engedve, az irányelv hatályát indokolatlanul kiterjesztenék.

Ezért a vegyipar javasolja, hogy a SEVESO tanácskozás vitassa meg, és hozzon elvi állásfoglalást a következő témákban:

- Amennyiben a tagállami viták során felvetődne, úgy **Magyarország ne támogassa, hogy a kritikus infrastruktúrák elleni védekezéshez tartozó biztonsági kérdésekkel – bűncselekmények, terrorcselekmények, fegyveres konfliktusok, természeti katasztrófák, stb. - a SEVESO irányelv foglalkozzon.** Ezt önálló, már meglévő jogszabályokkal kell kezelni.
- Magyarország támogatja azt a széles körben elfogadott elvet, **hogy a GHS és a SEVESO irányelv harmonizációja során az irányelv alkalmazási területe ne bővüljön.** Csak olyan gyakorlati megoldásokat fogad el, amely megfelel ennek az elvnek.
Kérjük, hogy a hatóság tájékoztassa az ipar szereplőit a GHS-SEVESO munkacsoportban zajló munkáról, és aktívan vegyen részt az előzőekben megfogalmazott elvek érvényesülésében.
- Magyarország támogatja annak az elvnek a megerősítését, hogy vannak az alsó és a felső küszöbű létesítmények, melyekhez eltérő követelményeket rendel az irányelv. **Ne támogassa, hogy a felső küszöbű létesítményekre vonatkozó követelményeket kiterjesszék az alsó küszöbűekre is.** Az alsó küszöbös létesítmények többnyire kis- és közepes vállalkozások, melyek túlélési esélyeit alaposan megnehezítené az adminisztrációs terhek indokolatlan növelése.

Budapest, 2009. november 11.

Gáspárné Bada Magda

KIEGÉSZÍTŐ KÉRDÉSEK – beillesztve e-mail üzenet alapján

7. Integrált hatósági szemlélet érvényesítése a SEVESO követelmények értékelésénél.

A kazánbiztonsági, tűzvédelmi, környezetvédelmi, kémiai biztonsági vagy más szakterület hatáskörébe tartozó kérdések értékelését nem kellene átvennie a szakhatóságnak, hiszen azok megítélése sokkal megalapozottabban történhet azon hatóságok által, melyek ezekért a területekért felelősek. Ez azt jelenti a gyakorlatban, hogy ha egy létesítmény megkapta pl. az egységes környezethasználati engedélyét, akkor a környezetvédelmi témák ne jelentsék a SEVESO vizsgálatának tárgyát, hanem azt fogadja el a szakhatóság és a hatóság. Legfeljebb azt ellenőrizze, hogy valóban megvannak-e ezek az engedélyek.

Ugyanez igaz a biztonsági irányítási rendszer vizsgálatára is.

Kérjük ezen elvek érvényesítését a kockázat elemzés területén, még akkor is, ha ez azt jelenti, hogy a mennyiségi kockázatelemzést minőségi kockázatelemzésre kell cserélni.

Kérjük, hogy nyolc év tapasztalatai alapján készüljön el végre egy olyan hazai kockázatelemzési útmutató, mely lépésről, lépésre megadja a felhasználónak, mit kell tenni a ahhoz, hogy a szakhatóság elfogadja a kockázatelemzését. Ezt nem kell kötelezővé tenni, de garantálni kell, hogy aki e szerint jár el, annak a kockázatbecslését kikötés nélkül elfogadják. El kellene érni, hogy jól felkészült biztonságtechnikai szakemberek - külső segítség nélkül is - el tudják készíteni a SEVESO követelményeinek megfelelő dokumentációt, hiszen a vállalkozások versenyképességét erősíteni szükséges.

8. Az éves/kétéves hatósági/szakhatósági ellenőrzés ésszerűsítése

A magyar Seveso szabályozás nem tartalmazza hatósági/szakhatósági ellenőrzés részletes tartalmát. Javasoljuk ennek közös kidolgozását. Az ellenőrzés valóban csak azokra a területekre terjedjen ki, melyet az irányelv megkövetel, és itt is maximálisan támaszkodni kell az integrált hatósági ellenőrzésekre, tehát amit más hatóság ellenőriz, azt a SEVESO hatóság/szakhatóság ne ellenőrizze.